

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Helge Adam Møller): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Kl. 11.55

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 12: Forslag til lov om ændring af lov om ændring af statens uddannelsesstøtte (SU-loven). (Ophævelse af revisionsbestemmelse om tillæg til uddannelsessøgende i videregående uddannelse med varig funktionsnedsættelse). Af undervisningsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 4/10 2006).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hanne Severinsen (V):

For knap 3 år siden var det et enigt Folketing, der besluttede, at man skulle forbedre SU-støtten til uddannelsessøgende i videregående uddannelser, som på grund af varig fysisk og psykisk funktionsnedsættelse har meget betydelige begrænsninger i evnen til at påtage sig erhvervsarbejde.

Der var også almindelig enighed om, at der kunne være en vis usikkerhed om afgrænsningen, og om man havde ramt det rigtige i det lovforslag, og derfor blev der indsat en revisionsbestemmelse. Nu er de par år så gået, og det viser sig, at loven virker efter hensigten. Der har også været gennemført en høring, og ud fra de høringssvar er der efter vores opfattelse ikke nogen grund til at fortsætte med at have den revisionsbestemmelse. Den foreslår vi derfor ophævet.

Jeg skulle sige fra fru Carina Christensen på De Konservatives vegne, at de også tilslutter sig det her lovforslag.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller): Tak til ordføreren. Næste ordfører er Socialdemokraternes ordfører, fru Christine Antorini.

Christine Antorini (S):

Da Socialdemokraternes ordfører, fru Kirsten Brosbøl, ikke har mulighed for at være til stede, vil jeg på hendes vegne fremføre Socialdemokraternes synspunkter vedrørende L 12.

Lovforslaget er en konsekvens af, at der i forbindelse med vedtagelsen af loven om SU-tillæg til handicappede på videregående uddannelser i 2003 blev indskrevet en revisionsbestemmelse, som skulle sikre, at vi fik lejlighed til at vurdere ordningens virkning og anvendelse 2 år efter dens ikrafttrædelse.

Socialdemokraterne er godt tilfredse med ordningen, som gør op med det såkaldte dobbelte optag, hvor studerende med handicap tidligere skulle vurderes både ud fra studieegnethed og mulighederne for efterfølgende beskæftigelse, fordi de var nødsaget til at søge revalidering via kommunen. Med tillægsordningen sikrer vi, at studerende med handicap bliver vurderet ud fra samme kriterier som andre studerende, nemlig udelukkende studieegnethed. Hermed giver vi unge med handicap bedre mulighed for at gennemføre en videregående uddannelse.

Som det ser ud i statusrapporten fra november 2005, er der kommet lidt færre ansøgninger til ordningen end ventet. Ved lovens vedtagelse var der forventninger om ca. 600-800 ansøgninger om året, og i de 2 år, ordningen har virket, er der behandlet henholdsvis 581 og 698 ansøgninger. Flere høringssvar påpeger på den baggrund, at der er behov for at udbrede kendskabet til ordningen.

Samtidig har op mod en tredjedel af ansøgerne fået afslag på deres ansøgning. Derfor kunne noget tyde på, at der er behov for mere information om kriterierne for tildeling. Det gælder f.eks. information om, hvilke handicap der udløser eller ikke kan forventes at udløse tillægget. Det er selvfølgelig umuligt at lave en udførlig liste, da afgørelsen afhænger af en individuel vurdering. Sådan skal det også være, men derfor kan vejledningen godt blive bedre.

Flere efterlyser en offentliggørelse af afgørelserne. Vi skal selvfølgelig sørge for, at den enkelte studerende kan bevare sin anonymitet og ikke kan identificeres i en eventuel statistik, men vi er tilfredse med, at styrelsen er villig til at offentliggøre oplysninger om afgørelser på et senere tidspunkt, når der er tilstrækkelig mange afgø-

relser. F.eks. tyder de mange afslag til studerende med læse/stavevanskeligheder på, at der er uklarhed omkring kriterierne for tildeling til denne gruppe.

Der er også kritik af netop kriterierne for tildeling af tillægget fra bl.a. DSI, særlig når det gælder studerende med læse/stavevanskeligheder og studerende med lidelser, der medfører træthed og koncentrationsbesvær. For disse grupper gælder det, at de ofte må bruge væsentlig mere tid på deres studier end andre, hvilket går ud over deres muligheder for at have erhvervsarbejde. Hidtil er et øget tidsforbrug ikke indgået i vurderingen, da man udelukkende har set på erhvervsevnen, men et øget tidsforbrug kan jo i sig selv siges at medføre nedsat erhvervsevne, idet den studerende på grund af sit handicap ikke vil have tid til at påtage sig erhvervsarbejde, hvis den pågældende skal kunne gennemføre studiet i samme tempo som sine medstuderende. Det gælder også, selv om man får hjælp via specialpædagogisk støtteordning.

DSI nævner i sit høringssvar, at der skulle være et notat fra SU-styrelsen om netop denne problematik omkring tidsforbrug, men det er, så vidt vides, ikke sendt til udvalget. Det ville ellers være meget nyttigt, hvis vi kunne få det at se. Så ville vi alt andet lige have bedre mulighed for at vurdere grundlaget for en eventuel ændring af kriterierne.

Kl. 12.00

Høringssvarene rejser også spørgsmålet, om ordningen skal udvides til at omfatte udeboende studerende på ungdomsuddannelserne. SU-styrelsen vurderer godt nok i høringsnotatet til statusrapporten, at det ikke har samme relevans for ungdomsuddannelserne, idet langt de fleste bor hjemme. Det ændrer dog ikke ved vores opfattelse af, at de, der måtte bo ude, kan have andre behov. Derfor vil vi gerne i udvalgsarbejdet se lidt nærmere på, f.eks. hvor mange det drejer sig om, om det opleves som et problem for de pågældende, og hvilken hjælp de kan få i dag.

SU-styrelsen vurderer, at det vil koste 20-40 mio. kr. at udvide ordningen til denne gruppe, og vi bør se på, om de penge, der er sparet på revalidering med indførelse af tillægget, eventuelt vil kunne anvendes her. For vi skal huske, at forligskredsen med indførelsen af tillægget samt dobbelt SU til enlige forsørgere fik råderet over de midler, der som følge af ændringerne blev sparet på revalidering. Derfor forventer vi, at

ministeren indkalder forligskredsen til en drøftelse af anvendelsen af denne besparelse.

Med de bemærkninger kan Socialdemokraterne støtte ophævelsen af revisionsbestemmelsen, men vi understreger, at det ikke betyder, at vi ikke fortsat vil følge udviklingen i brugen af ordningen tæt.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken med Dansk Folkepartis ordfører, hr. Martin Henriksen.

Martin Henriksen (DF):

De øvrige ordførere har sådan set redegjort for, hvad det går ud på, og i modsætning til det tidligere lovforslag synes jeg det her er let forståeligt, må jeg i høj grad sige.

Fru Christine Antorini var inde på, at det måske kunne være relevant at kigge på, om man havde formået at udbrede kendskabet til den her ordning godt nok, om der måske var nogle, som kunne bruge den, men som ikke brugte den. Det synes jeg godt man kan kigge på i udvalgsbehandlingen.

Men vi støtter lovforslaget.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er den radikale ordfører, fru Bente Dahl.

Bente Dahl (RV):

Lovforslaget hænger sammen med, at vi den 1. august 2004 vedtog en lov om tillægspension til studerende på videregående uddannelser. Tillægget gives til studerende med varig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, som har meget betydelige begrænsninger i evnen til at påtage sig erhvervsarbejde ved siden af deres uddannelse på tilsvarende måde som andre studerende.

Da der i forbindelse med lovbehandlingen var en vis usikkerhed om afgrænsning af personkredsen og om graden af begrænsning i arbejdsevnen, blev det skønnet hensigtsmæssigt at indsætte en bestemmelse i loven om revision af ordningen efter 2 år. Revisionen skulle bl.a. fokusere på, om målene i forhold til personkreds og arbejdsevnekriterium blev nået.

I Det Radikale Venstre mener vi, at loven fra 2004 virker efter hensigten, og vi synes, det er dejligt, at revisionsbestemmelsen kan fjernes. Så vi støtter L 12.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Pernille Vigsø Bagge.

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Der er her tale om et oprindelig fint lovforslag, hvis revisionsbestemmelse nu ønskes ophævet, og vi har jo hørt, hvad forslaget går ud på: SU-berettigede med funktionsnedsættelse har kunnet få ekstra SU-støtte uden at skulle igennem revalideringssystemet.

DSI har jo afgivet et høringssvar, som udtrykker bekymring over og modstand mod ophævelse af revisionsbestemmelsen. DSI anfører nogle kritikpunkter bl.a. med hensyn til vurderingen af den studerendes funktionsnedsættelse, og Dysleksiforeningen anfører, at der ønskes mulighed for støttetidsforlængelse.

Derfor synes vi i SF, at man med rette kan se nærmere på de her problemstillinger, der er anført i høringssvarene, under udvalgsbehandlingen, og vi vil da gerne grave lidt dybere i, om DSI har en reel grund til bekymring med hensyn til ophævelse af revisionsbestemmelsen. Men det forventer vi at kunne finde ud af under udvalgsbehandlingen.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det her lovforslag kommer jo desværre til at handle om at fastholde, at nogle mennesker, der har brug for kompensation, ikke kan få det, og det kan Enhedslisten selvfølgelig ikke støtte. Man kan selvfølgelig sige, at det handler om en revisionsbestemmelse, men det får lidt den anden konsekvens, sådan som jeg ser det.

Tillægsstipendiet til studerende på videregående uddannelser blev indført i 2004, og det var en klar fordel. Det er godt, at det nu er SU-styrelsen, der tilkender den studerende et tillægsstipendium, frem for at kommunerne skal tilkende revalidering, sådan at vi undgår det såkaldte dobbelte optag.

Men det viser sig jo, at der er flere grupper, som ikke bliver sikret med loven af 2004. Det drejer sig eksempelvis om ordblinde, det drejer sig om mennesker med epilepsi. Ordblinde bruger ofte utrolig lang tid på studierne, og derfor kan det for ordblinde selvfølgelig være problematisk at skulle passe et arbejde ved siden af studierne, ligesom det kan være det for menne-

sker, der har epilepsi, hvor netop stress eller overbelastning – f.eks. op til eksamen – typisk udløser anfald.

Kl. 12.05

Det var meningen, at loven nu skulle revideres, og lovforslaget går så ud på at forhindre den revision. Det vil sige, at manglerne i loven ifølge undervisningsministeren ikke skal udbedres. Sådan læser jeg lovforslaget, og jeg går ud fra, at det også er sådan, ministeren læser lovforslaget. Ellers må ministeren komme herop og rette mig om et kort øjeblik.

Enhedslisten mener, at revisionsbestemmelsen bør fastholdes. Vi mener, at der er grund til at sikre ret til uddannelse til alle mennesker, der har en funktionsnedsættelse. Enhedslisten går ind for ligestilling og lighed, og for at skabe større lighed må der altså kompenseres for de uligheder, der eksisterer på forhånd, eksempelvis hvis man har et handicap.

Det er vigtigt, at der indføres rettigheder, så man ikke skal gå individuel tiggergang. Det synes vi sådan set har været tilfældet, da man gik ind og lavede den nye tillægsstipendiumlov, og det problem synes vi det er lidt ærgerligt man ikke kommer videre med. Selv om man ikke kan overkomme andet end sine studier, mens man læser, kan det jo godt være til gevinst for samfundet. Derfor mener vi sådan set, at det burde være åbenlyst for enhver, at de grupper, der ikke er indeholdt i det her, bliver taget ind og bliver en del af tillægsstipendiumloven, sådan at vi i Danmark får så mange veluddannede unge mennesker som overhovedet muligt.

Så mener vi i øvrigt, at det er en personlig ret, at man kan tage sig en uddannelse, og at der skal være frihed til uddannelse for alle, også selv om man skulle have nogle af de problemer, som gør, at man har svært ved at have et arbejde ved siden af sit studium.

Så Enhedslisten går altså ind for, at man går videre i den tankegang, man havde, da man lavede tillægsstipendiumlovgivningen, og udvider den, sådan at de sidste grupper også kommer med, i stedet for blot at fjerne revisionsbestemmelsen.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Så er det undervisningsministeren.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Dette forslag er i modsætning til det foregående meget enkelt. Det handler om at ophæve en re-

visionsbestemmelse, og begrundelsen for at ophæve den er, at den fungerer cirka som tilsigtet. Der har ikke været nogen overraskelser. Det har vist sig, at der var brug for den, og det har vist sig, at omfanget af personer, som søger den, stort set svarer til det, der var forventet. Så vidt, så godt.

Det kan naturligvis ikke forhindre fru Pernille Rosenkrantz-Theil og andre, som måske hele tiden har været imod ordningen, i nu også at være imod at fjerne revisionsparagraffen. Det er sådan set meget logisk. Men jeg vil gerne takke det store flertal, som er enige i, at ordningen fungerer som påtænkt.

Fru Christine Antorini ville gerne have, at nogle ordførere blev indkaldt til drøftelse af, hvordan man kan anvende en besparelse. Jeg vil ikke tage stilling til hverken besparelsen eller en eventuel indkaldelse nu og her. Jeg plejer jo at imødekomme ønsker om at indkalde ordførere. Men vi skal lige tænke på, at det i et moderne Undervisningsministerium jo er sådan, at når der er øget aktivitet, så får man flere penge, og når der er lidt mindre aktivitet end forventet, kan der opstå en besparelse. Det plejer jo altså at gå nogenlunde lige op, og det er en meget hensigtsmæssig måde at arbejde på. Men jeg vil da ikke afvise at indbyde ordførerne. Det kunne eventuelt være i forbindelse med, at vi skal drøfte alle mulige andre ting. Vi har jo heldigvis samarbejde om stort set hele uddannelsespolitikken, så det skal da ikke komme an på det.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Der er en enkelt kort bemærkning til ministeren, og den er fra fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Enhedslisten er ikke imod den her ordning. Enhedslisten var heller ikke imod den her ordning. Enhedslisten var imod, at man finansierede den ved at tage pengene fra andre SU-modtagere. Det gjorde man i øvrigt i samme uge, som man gav 10 mia. kr. i skattelettelser til den danske befolkning. Der mente vi måske, at man i stedet for at tage pengene fra nogle andre studerende og give dem til den her gruppe kunne have taget nogle af pengene ud af skattelettelserne.

På den måde har partierne jo med jævne mellemrum uoverensstemmelser, når det kommer til netop finansiering af tingene. Så der er ikke den grundlæggende uenighed, vil jeg gerne sige blot for at erindre ministeren om, hvordan tinge-

ne foregik på pågældende tidspunkt. Sådan som jeg også erindrer tonen i debatten på det tidspunkt, var der også en fælles holdning om, at der var ønske om at få så mange af de her grupper med som muligt, altså i virkeligheden et ønske om at få alle de grupper med, som ville have problemer med at have erhvervsarbejde ved siden af studierne.

Kl. 12.10

Hvis ministeren vil give mig ret i, at det var det, der var meningen med det, er mit spørgsmål simpelt hen bare: Hvad så med at få de sidste grupper med på vognen? Det er jo grundlæggende, fordi jeg mener, at loven bør revideres, så de sidste grupper kommer med, at jeg er imod afskaffelsen af revisionsbestemmelsen. Kan ministeren lige komme med et par bemærkninger omkring f.eks. ordblinde og epileptikere?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Tager man f.eks. ordblinde, er der jo ikke noget i vejen for, at ordblinde kan have et erhvervsarbejde ligesom alle andre. Handicaptillægget er til for de grupper, som af meget gode grunde ikke har den samme mulighed for at tjene ekstra ved siden af. De bliver i kraft af denne ordning befriet for samtidig at skulle søge de sociale myndigheder om kommunal revalidering.

Man kan altid ønske, at der bliver sat flere penge af til SU alt i alt, men både regeringen og et flertal i Folketinget har den opfattelse, at lige præcis SU-området er så rekordagtigt godt i Danmark, at der er en vis rimelighed i, at man, når man forbedrer på et område, finder pengene inden for systemet. Jeg har statistikken og de søjlediagrammer, som viser den danske SU sammenlignet med andre landes, i klar erindring, og de viser ikke bare verdensrekord, uddannelsesstøtten ligger ikke bare himmelhøjt over Sveriges og Norges og alle andre landes, det er fuldstændig suverænt, Danmark er nummer et, når det gælder uddannelsesstøtte. Og det er årsagen til, at pengene blev fundet på den måde, som fru Pernille Rosenkrantz-Theil ikke bryder sig om.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg synes måske, vi skal passe på med at hvile på laurbærrene, det skaber i hvert fald ikke positiv udvikling, kan man sige.

Hvad angår ordblinde, vil jeg gerne bede ministeren komme med en kommentar til, om ministeren mener, at det tager kortere eller længere

tid for en ordblind at klare sine studier end for en person, der ikke er ordblind. For jeg tror næppe, at ministeren kan mene – og det var sådan, det lidt kom til at lyde – at en ordblind har samme udgangspunkt for at klare sine studier som en hvilken som helst anden studerende. Jeg håber, at vi kan komme frem til, at ordblinde har andre forudsætninger, og at det derfor kan være problematisk at have et erhvervsarbejde ved siden af. Og uanset hvor god ministeren synes vores SU er her i Danmark, er den svær at leve af som eneste indtægt, kan jeg hilse og sige.

Så kunne jeg godt tænke mig, at ministeren sagde to ord om epileptikere, som var den anden gruppe, jeg havde taget op, fordi det er en af de grupper, der bliver henvist til i høringssvarene. Jeg tror ikke, at vi i virkeligheden er så uenige i udgangspunktet, med hensyn til hvem den her lov skulle omfatte. Så jeg vil lige bede ministeren om også at sige et enkelt ord om epileptikere.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Lovforslaget – eller rettere sagt den gældende ordning – går ud på at kompensere handicappede for det forhold, at de har sværere end andre ved at tjene ekstra oven i deres uddannelsesstøtte. Ordningen går ikke ud på at kompensere handicappede for, at de er længere om det end andre. Sådan er ordningen altså skruet sammen. Det er svaret.

Når det gælder den særlige gruppe, epileptikere, vil jeg gerne give et svar i udvalget på fru Pernille Rosenkrantz-Theils spørgsmål, for jeg er ikke her på stående fod i stand til at beskrive den variation, der er inden for gruppen af epileptikere, og jeg er heller ikke i stand til på stående fod at svare på, om der skulle være visse grupper af epileptikere, som faktisk er omfattet af ordningen. Derfor vil jeg hellere svare skriftligt.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, be-

træger jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 13: Forslag til lov om ændring af lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven). (Fleksible tilrettelæggelsesformer).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsat 4/10 2006).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Kl. 12.15

Forhandling

Britta Schall Holberg (V):

For Venstre er det vigtigt at understrege, at folkeoplysning ikke alene danner baggrund for vores demokrati, men også er et globalt nødvendigt begreb. Hvis de i Kina og andre lande ikke tager fat på netop folkeoplysningen og uddannelsen af alle, kommer de lande aldrig på fode endsige bliver demokratiske. Hvordan lærte vi danske at føle os ansvarlige for det fælles og det, der ligger uden for os selv? Det gjorde vi igenem folkeoplysningen, som også gav os muligheden for at give vores synspunkter til kende i det demokratiske samfund.

Folkeoplysningen står i dag over for nogle nye udfordringer her i landet. Vi taler om realkompetence, vi taler om livslang læring og om videre- og efteruddannelse; vi taler om integration og samvirke med mennesker, der kommer hertil med andre kulturer og religioner; vi taler om, hvordan vi styrker det lokale demokrati, og om, hvordan vi styrker borgerinddragelsen; vi taler om, hvordan vi opbygger en europæisk samfundsdebat, og om, hvordan vi styrker menneskers selvværd og kompetencer.

Folkeoplysningen har sin meget store rolle at spille i alt dette. Folkeoplysningen er ikke kun beskæftigelsesterapi, folkeoplysningen er en mulighed for at skabe en folkelig sammenhængskraft, den er også en mulighed for at minere det traditionstab, vi som danskere har på